

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Juris Canonici Theoria Et Praxis, Ad Forum Tam
Sacramentale quàm contentiosum, tum Ecclesiasticum,
tum Seculare**

Cabassut, Jean

Lugduni, 1698

XIV. De satisfactione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62355](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62355)

CAPUT XIV.

De Satisfactione.

I. **P**ŒNITENTI post confessionem incumbit onus satisfaciendi. Concilium Tridentinum sess. 14. cap. 8. & 9. definit Satisfactionem Sacramenti Pœnitentiæ partem esse, non quidem essentialiam, sed integram; ideoque Confessarium obligat ad integram, tam juxta peccatorum numerum & gravitatem pœnitentibus injungendam. Tenetur enim ut minister Ecclesiæ ad Sacramenti servandam integritatem: eoque magis quam minister Baptismi Sacerdos ad præscriptas in Baptismo ceremonias, quatenus cum hæc sint merè accidentariæ, neque partem Baptismi constituent, ipsa tamen satisfactio pars est integrans & substantialis Sacramenti Pœnitentiæ: quemadmodum manus pars est integrans hominis, tametsi non essentialis, cum qui manum amisit non desinat esse homo, sed partem tamen propriæ substantiæ amisit. Nec solum ut Minister, sed præterea ut Medicus debet Sacerdos satisfactionem injungere pro pœnitentis salute; & insuper ut Judex pro justitiæ spiritualis officio, quo fungitur. Ipse verò pœnitens rationabiliter injunctam pœnitentiam subire tenetur. Reducitur satisfactio ad unum aliquod ex his tribus, jejunium, orationem, & eleemosynam, ut advertit S. Thomas. Ad jejunium autem reducuntur pœnales quæque satisfactiones juxta prudens Sacerdotis arbitrium. At verò satisfactio, seu restitutio rerum injustè ablatarum aut detentarum, non est arbitraria, sed stricti juris, quam Sacerdos pœnitenti tenetur ex officio injungere.

II. Usus & praxis communis Ecclesiæ Confessariis potestatem impertit, justâ interveniente causâ, satisfactionem à se, vel ab alio impositam diminuendi, vel commutandi; quia plerumque id expedit animarum saluti, pro quibus hoc Sacramentum fuit institutum. Non tamen id fieri potest extra Sacramentum, cujus est pars debita, utpote jurisdictionis Clavium, quæ non nisi in Sacramento exercetur. Hæc docet S. Raimundus lib. 1. tit. de pœnitentiis & remissionibus, §. 66. cujus hæc sunt verba: *Item ad id quod quærebatur, utrum Sacerdotes possint facere commutationes jejuniorum, vel alterius satisfactionis, ad petitiones ipsorum pœnitentium? Credo breviter quod sic, dum tamen discrete, & propter causam, & circa subditos suos, alias non, dist. 81. cap. Presbyteros. Non tamen hoc extendo ad vota, in quibus strictius proceditur. Quo loco Petrus de Friburgo vetus Summæ Raimundinæ Scholiastes, sic scribit: Si pœnitentia injuncta fuerit occultè,*

occulte, poterit secundus Confessor relaxare, vel commutare. Eadem tradunt Navarra cap. 26. num. 22. Suarez de pœnit. disp. 38. sect. 10. Reginaldus lib. 7. num. 2. & 93. aliique communiter.

III. Cùm sint iustorum hominum bona opera tribus donata prerogativis, sunt enim meritoria, impetratoria & satisfactoria: meritum quidem ita personale est, ut non alii quàm operanti applicetur, folis exceptis Christi meritis, quæ cunctis applicari voluit. At verò quorumlibet Iustorum opera cæteris ad impetrationem, & satisfactionem prodesse possunt, ratione ejus, quam in Symbolo profitemur, Sanctorum Communionis, dicente quoque Regio Pſalte, *Particeps ego sum omnium timentium te*: & scribente Apostolo Coloss. 1. *Adimpleo ea quæ defunt passionum Christi, in carne mea, pro corpore ejus, quod est Ecclesia*. Cæterum illa unius pro altero satisfactio non est sacramentalis, cùm non alius quàm penitens Sacramentum istud suscipiat: & si quando ex justa causa permittat Confessarius, ut in juncta satisfactio possit ab alio præstari, aliquam tamen partem, quæ possit à penitente præstari, debet eidem in propria implendam persona præscribere, ne sit mutuum aliqua sui parte Sacramentum. Sapienter enim definit Concilium Tridentinum sess. 14. can. 3. materiam Sacramenti Pœnitentiæ esse ipsos pœnitentis actus, qui virtute Clavium eleventur ad ipsum esse Sacramenti, contritionem, confessionem, & satisfactionem.

IV. Est verò quoddam satisfactionis genus ex stricta justitiæ obligatione pœnitentem simul & Confessarium arctius adstringens; circa quod providè admonet Concilium Mediolanense primum sub S. Carolo Borromeo Archiepisco, anni 1565. part. 2. cap. 6. cujus verba ad Confessarium majorem cautionem hinc visum est adjungere. *Caveant Confessores, ne ante debitam satisfactionem illos absolvant, qui cum facultas adsit aliena restituendi, vel legata quæ ad pias causas facta sunt, persolvendi, illisque ut id facerent, superiori confessione præceptum sit, præstare neglexerint: exceptis iis qui periculose agrotant, quos tamen moneant, ut quod debent, quamprimum persolvant. Et quia interdum in falsi testis manu est, ut non solum facultatibus homines; sed etiam existimatione ac vita spoliemur; idcirco neminem absolvant, qui falsum testimonium in judicio cum alterius detrimento dixerit, nisi prius dato damno, quatenus id sarciri poterit, & violatæ illius existimationi satisfecerit. Nec illum quidem absolvant, qui post publicum Episcopi monitum de indicandis rebus amissis, quid de iis sciat indicaverit, nisi hoc officium ante persolverit. Idem omni adhibuâ diligentia conscientiam examinent singulorum qui sœnerantur, & iniquos contractus exercent: neque quemquam in his casibus absolvant, nisi debita restitutio, aut satisfactio ex Canonum præscripto prius intercedat.*

V. Supradictis adjungendum, similem à Confessoribus adhibendam esse cautionem, & suspendendam absolutionem pœnitentibus, qui cùm commodè in junctas in præcedenti confessione satisfactiones adimplere potuissent

tuissent, per socordiam neglexerunt. Remittendi enim sunt, ut quamprimum satisfaciant, saltem ex notabili parte, priusquam nova eorum confessio excipiat, aut absolutio indulgeatur. Idcirco sciendum est ab initio confessionis, utrum penitens præscriptæ satisfactioni ab ultima confessione paruerit, ne tempus in audienda confessione inutili teratur, & ut penitentis querela præveniatur, si post editam à se confessionem inabsolutus remittatur. Denique observatu dignissimus est circa falsas penitentias, quibus nulla impertienda est absolutio, canon 22. Concilii Generalis Lateranensis sub Innocentio II. Pontifice, qui etiam attexitur in Decreto Gratiani de Pœnit. dist. 5. cap. *Falsas penitentias*. Sed hunc Lateranensem Canonem fuis quàm Gratianus proferam. Falsas declarat penitentias, primum quidem si quem peniteat cæterorum peccatorum, uno tamen aliquo mortali excepto. Secundò, si quis non proponat firmiter unius peccati mortalis emendationem, etsi de aliis polliceatur: quo in numero cæteri sunt quicumque proxima peccati alterius occasionem non abdicant, aut qui officium, vel negotium, quod sine gravi peccato gerere non valent, minime derelinquunt. Tertio quicumque odium aut vindictam proximi in corde retinent. Quarto qui offensam alteri à se illatam reparare, aut pro ea satisfacere renuunt. Quintò qui arma scienter contra iustitiam sumpta depone non volunt, aut alioqui causæ injustæ scienter patrocinantur. Has singulas causas canon Lateranensis exprimit, quarum aliquas Gratianus improvidè suppressit, & olim expresserat Melfitanum Concilium anni 1089. can. 16. Et sapienter S. Augustinus dicit epist. 54. ad Macedonium: *Si res aliena propter quam peccatum est, cum reddi possit, non redditur, non agitur penitentia, sed fingitur. Si autem veraciter agitur, non remittitur peccatum nisi restituatur ablatum.* Et post pauca interjecta profequitur: *Si iustitia sincerius consulatur, iustus dicitur Advocato, Redde quod accepisti quando contra veritatem stitisti, iniquitati adstisti, iudicemque sefellisti, justam causam oppressisti, de falso vicisti.*

C A P U T X V.

De extrema Unctionis Sacramento.

I. **H**IC STATUS Sacramenti doctrinam breviter tradit Sanctus Jacobus Apostolus his verbis: *Infirmatur quis in vobis? Inducat Presbyteros Ecclesie, & orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini: & oratio fidei salvabit infirmum, & alleviabit eum Dominus; & si in peccatis sit, remittentur ei.* Hic exprimitur Sacramenti
 X x hujus